

Vildsvin och viltskador

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen med vissa redaktionella ändringar antar regeringens förslag till ändring i jaktlagen (1987:259) om att mål i domstol om jakt efter björn, järv, lo eller kungsörn ska handläggas skyndsamt.

Utskottet föreslår vidare att riksdagen avslår regeringens övriga förslag till ändringar i jaktlagen samt ställer sig bakom det som utskottet anför om utfodring av vilt och tillkännager detta för regeringen. De lagändringar som utskottet avstyrker är det bemyndigande som regeringen föreslår för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om förbud mot eller villkor för utfodring av vilt som inte hålls i hägn, samt regeringens övriga lagförslag i fråga om utfodring av vilt.

Utskottet föreslår även att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om kameraövervakning av vilt och tillkännager detta för regeringen.

Utskottet avstyrker två motionsyrkanden om temporära förbud mot utfodring av vilt och om rättsprocesser vid jakt efter rovdjur.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 december 2016.

I betänkandet finns två reservationer (S, MP, V).

Behandlade förslag

Proposition 2015/16:199 Vildsvin och viltskador.

Fem yrkanden i följdmotioner.

Tre yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2016/17.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet5

 Ärendet och dess beredning.....5

 Bakgrund5

 Propositionens huvudsakliga innehåll6

Utskottets överväganden.....7

 Handläggningen i domstol.....7

 Utfodring av vilt8

 Kameraövervakning av vilt11

Reservationer14

 1. Lagförslaget i övrigt, punkt 2 (S, MP, V)14

 2. Kameraövervakning av vilt, punkt 3 (S, MP, V)15

Särskilt yttrande.....16

 Handläggningen i domstol, punkt 1 (SD)16

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag.....17

 Propositionen17

 Följdmotionerna17

 Motioner från allmänna motionstiden 2016/1717

Bilaga 2

Regeringens lagförslag18

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Handläggningen i domstol

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i jaktlagen (1987:259) i de delar det avser 42 b § och rubriken närmast före 42 b §.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:199 i denna del och avslår motion

2016/17:2445 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 5.

2. Lagförslaget i övrigt

Riksdagen

a) avslår regeringens förslag till lag om ändring i jaktlagen (1987:259) utom i de delar som omfattas av utskottets förslag ovan,

b) beslutar att 42 b § i nämnda lag ska betecknas 42 a § och att rubriken närmast före 42 b § ska sättas närmast före 42 a §,

c) ställer sig bakom det som utskottet anför om utfodring av vilt och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:145 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 1 och

2016/17:146 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkandena 1 och 2 samt

avslår proposition 2015/16:199 i denna del och motion

2016/17:1564 av Betty Malmberg (M) yrkande 2.

Reservation 1 (S, MP, V)

3. Kameraövervakning av vilt

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om kameraövervakning av vilt och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:145 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 2,

2016/17:146 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkande 3 och

2016/17:2445 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 9.

Reservation 2 (S, MP, V)

Stockholm den 20 oktober 2016

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Matilda Ernkrans

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Matilda Ernkrans (S), Kristina Yngwe (C), Jonas Jacobsson Gjörtler (M), Isak From (S), Sara Karlsson (S), Martin Kinnunen (SD), Åsa Coenraads (M), Jan-Olof Larsson (S), Gunilla Nordgren (M), Lars Tysklind (L), Jens Holm (V), Lars-Axel Nordell (KD), Marianne Pettersson (S), Johan Büser (S), Jesper Skalberg Karlsson (M), Emma Nohrén (MP) och Josef Fransson (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens proposition 2015/16:199 Vildsvin och viltskador. I propositionen föreslås ändringar i jaktlagen (1987:259). Regeringens förslag till riksdagsbeslut redovisas i bilaga 1, och regeringens lagförslag redovisas i bilaga 2. Lagförslagen har granskats av Lagrådet.

Med anledning av propositionen har två motioner väckts. I detta betänkande behandlar utskottet även två motioner från den allmänna motionstiden 2016. Motionerna tar upp frågor om utfodring och kameraövervakning av vilt samt rättsprocesser vid jakt efter rovdjur. Förslagen i motionerna redovisas i bilaga 1.

I betänkandet finns två reservationer (S, MP, V) och ett särskilt yttrande (SD).

Bakgrund

Den förra regeringen beslutade den 19 juli 2012 att en särskild utredare skulle se över den svenska jaktlagstiftningen för att få till stånd dels en modern jaktlagstiftning med tydlig systematik och moderna bestämmelser, dels ett förbättrat genomförande av Sveriges EU-rättsliga åtaganden (dir. 2012:77). I uppdraget ingick bl.a. att överväga om utfodring av vilt bör regleras genom föreskrifter. I tilläggsdirektiv den 13 juni 2013 gavs utredaren i uppdrag att även utreda möjligheten att införa ett undantag från tillståndsplikten för övervakningskameror för viltövervakning enligt förslaget till kameraövervakningslag (dir. 2013:66). I ett delbetänkande den 7 juli 2014 redovisade Jaktlagsutredningen uppdraget när det gäller frågorna om utfodring av vilt, kameraövervakning av vilt och arrendatorers rättsliga ställning (SOU 2014:54). Betänkandet har remissbehandlats.

Inom Näringsdepartementet har det därefter arbetats fram en promemoria, Komplettering av SOU 2014:54, Vildsvin och viltskador – om utfodring, kameraövervakning och arrendatorers jakträtt (dnr N2015/06665), som behandlar frågan om kameraövervakning vid vildsvinsjakt och särskilt tar sikte på anmälans innehåll och straffansvar. Inom Näringsdepartementet har det även arbetats fram en promemoria, Överklagande av beslut om förelägganden om utfodring av vilt, där det föreslås att länsstyrelsernas beslut om förelägganden och vite när det gäller utfodring av vilt ska kunna överklagas till en allmän förvaltningsdomstol (dnr N2016/02188). Båda promemoriorna har remissbehandlats.

Vidare har riksdagen tillkännagett för regeringen att det är angeläget att regeringen snarast lämnar ett konkret lagförslag om undantag från

tillståndsplikten när det gäller kameraövervakning av vildsvinätlar och överväger om det går att införa ytterligare undantag från tillståndsplikten för kameraövervakning av vilt. Det är då enligt utskottet viktigt att det görs en noggrann avvägning mellan skyddet för integriteten och det ändamål som kameraövervakningen är avsedd för (bet. 2014/15:JuU15, rskr. 2014/15:139).

I Näringsdepartementets promemoria Överprövning av beslut om skyddsjakt och licensjakt för vissa rovdjur (dnr N2015/07181) föreslogs hösten 2015 att 58 § jaktförordningen (1987:905) ska ändras så att länsstyrelsernas beslut om jakt efter björn, varg, järv, lo eller kungsörn ska kunna överklagas till en allmän förvaltningsdomstol. I promemorian föreslogs även att det i jaktförordningen ska föreskrivas att ärenden om skyddsjakt eller licensjakt efter björn, varg, järv, lo eller kungsörn ska hanteras skyndsamt. Promemorian har remissbehandlats.

I propositionen behandlar regeringen Jaktlagsutredningens delbetänkande i fråga om utfodring och kameraövervakning av vilt. Vidare behandlas förslagen i den kompletterande promemorian om kameraövervakning av vilt, promemorian om överprövning av beslut om skyddsjakt och licensjakt efter vissa rovdjur i den del promemorian avser skyndsamt handläggning av mål i domstol samt promemorian om överklagande av länsstyrelsernas förelägganden om utfodring av vilt. Slutligen behandlas även riksdagens tillkännagivande om överklagande till domstol av jaktbeslut i fråga om de stora rovdjuren (bet. 2015/16:MJU12, rskr. 2015/16:109).

Regeringens lagförslag har granskats av Lagrådet. I propositionen har regeringen följt Lagrådets synpunkter utom när det gäller bestämmelsen om skyndsamt handläggning av mål om jakt efter stora rovdjur.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår ändringar i jaktlagen (1987:259). Ändringarna innebär i huvudsak att det i jaktlagen förs in ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om förbud mot eller villkor för utfodring av vilt som inte hålls i hägn. Den myndighet som regeringen bestämmer får i enskilda fall besluta om undantag från ett sådant förbud. Tillsyn över att föreskrifter och beslut om utfodring av vilt följs utövas av länsstyrelserna, som också får besluta de förelägganden och förbud som behövs för tillsynen och för att föreskrifter och beslut om utfodring ska följas. Beslut om förelägganden och förbud får förenas med vite. Besluten får överklagas till en allmän förvaltningsdomstol. Detsamma gäller myndighetsbeslut om undantag från förbud mot utfodring. Regeringen föreslår även att det i jaktlagen föreskrivs att mål om jakt efter björn, järv, lo eller kungsörn ska handläggas skyndsamt.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 december 2016.

Utskottets överväganden

Handläggningen i domstol

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i jaktlagen (1987:259) i de delar det avser 42 b § och rubriken närmast för 42 b §. Riksdagen avslår ett motionsyrkande om rättsprocesser vid jakt på rovdjur.

Jämför särskilt yttrande (SD).

Propositionen

Av 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen följer att en rättegång ska genomföras inom skäligen tid. Vidare föreskrivs i 17 § förordningen (1996:382) med förvaltningsrättsinstruktion att mål vid förvaltningsrätt ska avgöras så snart det kan ske, vilket innebär att mål som är klara för avgörande inte får bli liggande utan åtgärd någon längre tid. Det finns i flera författningar särskilda bestämmelser om att mål ska handläggas skyndsamt. När det gäller mål om skyddsjakt och licensjakt saknas det dock särskilda krav på skyndsamhet. I stället gäller huvudregeln att de ska avgöras så snart det är möjligt.

I promemorian Överprövning av beslut om skyddsjakt och licensjakt för vissa rovdjur föreslås att det i jaktförordningen införs en reglering om att ärenden om skyddsjakt och licensjakt efter rovdjur ska hanteras skyndsamt. Syftet är att besluten i normalfallet ska kunna överprövas i sak i förvaltningsrätten och att kammarrätten ska hinna ta ställning till frågan om prövningstillstånd före den beslutade jakttiden så att beslutet kan verkställas om det finns förutsättningar för skyddsjakt eller licensjakt. Det förutsätter dock att jakttiden från början bestäms på ett rimligt sätt och att länsstyrelserna fattar beslut om licensjakt i god tid.

Regeringen instämmer i promemorians bedömning att det finns skäl att införa krav på skyndsamt handläggning av beslut om jakt efter stora rovdjur. Genom ändring i jaktförordningen införde regeringen under våren 2016 en bestämmelse om skyndsamt handläggning av ärenden om jakt efter björn, varg, järv, lo eller kungsörn. Ändringen trädde i kraft den 1 april 2016. En bestämmelse som ställer krav på skyndsamt handläggning även i domstol bör dock uttryckligen ange att även handläggningen av mål i domstol avses. En sådan bestämmelse får anses röra rättegången. Bestämmelser om rättegången meddelas enligt 11 kap. 2 § regeringsformen i lag. Regeringen föreslår därför att en ny bestämmelse om skyndsamhet vid handläggningen av mål om jakt efter björn, varg, järv, lo eller kungsörn införs i jaktlagen.

Motionen

Enligt kommittémotion 2016/17:2445 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 5 bör riksdagen ställa sig bakom det som anförs i motionen om rättsprocesser vid jakt på rovdjur och tillkännage detta för regeringen.

Utskottets ställningstagande

Som redovisas i propositionen saknas särskilda krav på skyndsam handläggning när det gäller mål om skyddsjakt och licensjakt. I likhet med regeringen anser utskottet att det finns skäl att införa sådana krav vid handläggning av beslut om jakt efter stora rovdjur. Syftet är att besluten ska kunna överprövas i sak i förvaltningsrätten och att kammarrätten ska hinna ta ställning till frågan om prövningstillstånd före den jakttid som är aktuell i ärendet. Besluten ska således efter prövning i domstol kunna verkställas om förutsättningar för skyddsjakt eller licensjakt finns.

Utskottet anser därför att riksdagen bör anta regeringens förslag till lag om ändring i jaktlagen (1987:259) i de delar det avser skyndsam handläggning av mål om jakt efter vissa rovdjur. Därmed kan motion 2016/17:2445 (SD) yrkande 5 lämnas utan vidare åtgärd.

Utfodring av vilt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i jaktlagen (1987:259) i de delar det avser 4, 42 a och 54 §§ samt ny lydelse av rubriken närmast före 42 §, beslutar att 42 b § i nämnda lag ska betecknas 42 a § och att rubriken närmast före 42 b § ska sättas närmast före 42 a § samt tillkännager för regeringen vad utskottet anför om utfodring av vilt. Riksdagen avslår ett motionsyrkande om temporära förbud mot utfodring av vilt.

Jämför reservation 1 (S, MP, V).

Propositionen

Av 4 § jaktlagen (1987:259) framgår att markägaren och jakträttshavaren ansvarar för att ge viltet skydd och stöd. Detta innefattar bl.a. utfodring av viltet. Någon närmare reglering av utfodring när det gäller vilket foder som får användas samt i vilken mängd, vid vilka tidpunkter och under vilka omständigheter i övrigt som utfodring får ske finns inte i jaktlagen. Det saknas även bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter eller att bemyndiga en myndighet att meddela föreskrifter om utfodring.

Viltet orsakar årligen omfattande skador på jordbruket och skogsbruket. Vilt är också i stor omfattning inblandat i trafikolyckor. Som Jaktlagsutredningen funnit försvåras regleringen av viltstammarna av en omfattande

utfodring. Utfodring leder också till högre överlevnad, tidigarelagd reproduktionsålder och hög reproduktionsförmåga och därmed till växande viltpopulationer. Kostnaderna för jord- och skogsbruket är stora, liksom de samhällsekonomiska kostnaderna till följd av trafikolyckor.

Regeringen anser i likhet med Jaktlagsutredningen att det finns skäl att reglera viltutfodringen. Det är enligt regeringens mening dock förenat med betydande svårigheter att utforma en ordning som förutsätter att utfodring med ett visst syfte, såsom utfodring i avledande eller stödjande syfte eller för att gynna visst vilt såsom klövvilt, kan skiljas från annan utfodring i samband med tillsyn och kontroll. En sådan reglering riskerar att bli verkningslös och bör därför inte genomföras.

Enligt regeringen bör en reglering i stället utformas så att den blir enkel att tillämpa både för den som vill utfodra viltet och i kontrollhänseende. Flera remissinstanser har förordat ett generellt förbud med möjlighet till undantag. Regeringen anser att en sådan ordning skulle skapa större förutsebarhet och bättre grundläggande förutsättningar för tillsynsmyndigheten att utöva sin tillsyn över utfodringen. Regeringen bör därför ges ett bemyndigande att meddela föreskrifter om förbud mot eller villkor för utfodring av vilt. Bemyndigandet bör enligt regeringen avse utfodring av vilt som inte hålls i hägn. Ett sådant bemyndigande kan utnyttjas exempelvis för att föreskriva ett allmänt förbud mot utfodring av sådant vilt under vegetationsperioden. Denna föreskriftsrätt bör enligt regeringen även kunna delegeras vidare till en förvaltningsmyndighet.

Den myndighet som regeringen bestämmer bör även ges utrymme att i enskilda fall besluta om undantag från förbud mot utfodring och i besluten meddela de villkor som ska gälla för utfodringen. Enligt regeringen bör länsstyrelsen ha dessa uppgifter.

Med stöd av det föreslagna normgivningsbemyndigandet kan även regeringen i förordningens form föreskriva att vissa former av utfodring är tillåtna trots förbudet.

Motionerna

Enligt kommittémotion 2016/17:146 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkandena 1 och 2 bör riksdagen dels avslå propositionen i den del som berör utfodring av vilt, dels ställa sig bakom det som anförs i motionen om utfodring av vilt och tillkännage detta för regeringen. Regeringens förslag är enligt motionärerna väldigt långtgående och riskerar att skapa problem för stora delar av viltvården. I regeringens förslag finns även aspekter av intrång i äganderätten och begränsningar i rätten att nyttja sin mark, varför motionärerna anser att det är tveksamt om de mycket långtgående åtgärder som föreslås kan anses stå i proportion till de problem som ska lösas. Motionärerna anser att det tydligt ska framgå att det är felaktig och överdriven utfodring av klövvilt som avses. Motionärerna ser även stora risker med att den ordning som föreslås skapar en situation där processer och juridiska

prövningar, i stället för frivilliga överenskommelser, blir huvudregel snarare än undantag. Möjligheten att utfärda förbud i enskilda fall bör enligt motionärerna kunna finnas när andra lösningar inte visat sig vara möjliga. När det går att påvisa påtaglig skada ska det också vara möjligt att utfärda ett förbud mot utfodring av vilt. Förbudet bör dock endast omfatta det berörda området och vara tidsbegränsat. Enligt motionärerna bör regeringen återkomma med nya förslag som tar hänsyn till de aspekter som nämns i motionen av utfodring av vilt.

Även i kommittémotion 2016/17:145 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkas att riksdagen avslår propositionen i den del som gäller utfodring av vilt (yrkande 1). Enligt motionärerna medför det utfodringsförbud som föreslås juridiska oklarheter och försvårar en ändamålsenlig viltförvaltning.

Enligt motion 2016/17:1564 av Betty Malmberg (M) yrkande 2 bör länsstyrelsen få mandat att utfärda temporära förbud mot utfodring av vilt.

Utskottets ställningstagande

Utfodring av vilt orsakar på en del håll stora problem. I likhet med regeringen anser utskottet därför att det finns skäl att reglera utfodringen av vilt. Utskottet finner dock att regeringens förslag till reglering av förbud mot utfodring av vilt är för långtgående och riskerar att skapa problem för stora delar av viltvården.

Utskottet anser att en reglering inte bör formuleras som ett generellt förbud mot utfodring av vilt med möjlighet till undantag. Enligt utskottet bör det i stället finnas möjlighet att i enskilda fall meddela förbud när andra lösningar inte är möjliga eller när det går att påvisa en påtaglig skada. Ett förbud bör således kunna begränsas till att endast omfatta ett visst område och bör även kunna vara tidsbegränsat. Vidare anser utskottet att det framför allt är felaktigt och överdriven utfodring av klövvilt som bör regleras. Regeringen bör därför återkomma med nya lagförslag i frågan.

Utskottet föreslår därmed att riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i jaktlagen (1987:259) i de delar det avser utfodring av vilt samt ställer sig bakom det som utskottet anfört ovan och tillkännager detta för regeringen. Det redovisade ställningstagandet ger anledning till vissa mindre ändringar i förslaget av endast redaktionell karaktär och utan saklig ändring. Därmed tillstyrks motionerna 2016/17:145 (SD) yrkande 1 och 2016/17:146 (C, M, L, KD) yrkandena 1 och 2. Motion 2016/17:1564 (M) yrkande 2 kan lämnas utan åtgärd.

Kameraövervakning av vilt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller tre motionsyrkanden om kameraövervakning av vilt.

Jämför reservation 2 (S, MP, V).

Propositionen

Riksdagen har vid flera tillfällen behandlat frågan om kameraövervakning av vilt. År 2015 tillkännagav riksdagen för regeringen att regeringen bör överväga att införa ett undantag från tillståndsplikten när det gäller kameraövervakning av vildsvinsätlar. Riksdagen underströk då att det är viktigt att det görs en noggrann avvägning mellan skyddet för integriteten och det ändamål som kameraövervakningen är avsedd för (bet. 2014/15:JuU15, rskr. 2014/15:139).

Huvudsyftet med att ta bort tillståndskravet och ersätta det med en anmälningsplikt är att underlätta vildsvinsjakten. En annan önskvärd effekt är att öka förekomsten av lagliga kameror. För att uppnå detta är det av avgörande betydelse att de kriterier som ställs upp för övervakning inte omöjliggör eller på något sätt försvårar jakten. Remissutfallet visar enligt regeringen på de stora svårigheter som finns med att formulera generella krav som kan antas leda till en effektivare jakt och samtidigt säkerställa att övervakningen kan ske med ett försumbart intrång. Detta beror bl.a. på att kraven måste anpassas till ett stort antal fall eftersom de platser där det kan bli aktuellt att sätta upp kameror kan variera kraftigt när det gäller natur- och teknikförhållanden. Dessutom måste kriterierna vara förhållandevis strikta för att kompensera för det faktum att det i dag, såvitt är känt, inte finns några kameror med en inbyggd teknik som främjar skyddet av den personliga integriteten. Regeringen gör mot bakgrund av detta bedömningen att det krävs ytterligare överväganden när det gäller möjligheterna att införa ett generellt undantag från tillståndsplikten som uppfyller såväl skyddet för integriteten som det ändamål som kameraövervakningen är avsedd för.

Till detta kommer att kameraövervakningslagen för närvarande är föremål för översyn (Kameraövervakning – brottsbekämpning och integritetsskydd, dir. 2015:125). Regeringen kommer att ge utredaren tilläggsdirektiv om frågor som rör anpassningen till den nya EU-rättsliga dataskyddsregleringen. En sådan översyn kan enligt regeringen komma att innebära andra förutsättningar för kameraövervakning av vilt.

Sammantaget anser regeringen att det i nuläget inte finns förutsättningar att gå vidare med förslaget om att ersätta tillståndsplikten med ett anmälningsförfarande. Regeringen avser dock att överväga frågan vidare inom ramen för en kommande översyn av kameraövervakningslagen.

Motionerna

Enligt kommittémotion 2016/17:146 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkande 3 bör regeringen snarast gå riksdagens tidigare beslut till mötes och återkomma med ett förslag om att tillståndsplikt för kameraövervakning av viltåtel ska ersättas med en anmälningsplikt. Enligt motionärerna har ökad kameraövervakning av vilt god potential att stärka dels kunskaperna om de svenska viltstammarnas sammansättning, storlek och rörelsemönster, dels rovdjursinventeringen. Det främsta argumentet mot kameraövervakning vid åtelplatser är att skydda enskilda individers integritet. Motionärerna anser att det bör kunna hanteras genom att förslaget kompletteras med att övervakade områden tydligt ska märkas ut med skyltar.

Enligt kommittémotion 2016/17:2445 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 9 bör dagens krav på tillstånd för kameraövervakning av vildsvin vid åtel ersättas med ett krav på anmälan.

I kommittémotion 2016/17:145 av Runar Filper m.fl. (SD) framhålls att regeringen bortser från att en majoritet av remissinstanserna har tillstyrkt att tillståndsplikten för kameraövervakning av vildsvin ersätts med ett anmälningsförfarande (yrkande 2).

Kompletterande uppgifter

I kommittédirektiv 2016:54 gav regeringen Utredningen om kameraövervakning – brottsbekämpning och integritetsskydd ett tilläggsuppdrag att analysera hur regleringen i kameraövervakningslagen (2013:460) bör anpassas till den nya EU-rättsliga dataskyddsregleringen. Utredaren ska vidare under arbetet analysera hur en anpassning av kameraövervakningslagen förhåller sig till de förslag om kameraövervakning av vildsvinsåtlar som lämnats i Jaktlagsutredningens betänkande Vildsvin och viltskador (SOU 2014:54) samt i promemorian Kameraövervakning av vildsvinsåtlar (N2015/06665/RS). Uppdraget ska redovisas senast den 15 juni 2017.

Utskottets ställningstagande

Regeringen anser att det i nuläget inte finns förutsättningar att gå vidare med förslaget om att ersätta tillståndsplikten med ett anmälningsförfarande, detta trots att riksdagen 2015 tillkännagav för regeringen att den bör överväga att införa ett undantag från tillståndsplikten när det gäller kameraövervakning av vilt (bet. 2014/15:JuU15, rskr. 2014/15:139). Utskottet delar inte regeringens bedömning. Jaktlagsutredningen föreslår i sitt betänkande (SOU 2014:54) att det nuvarande kravet på tillstånd för kameraövervakning av vildsvin ska ersättas med ett krav på anmälan. Som redovisas i propositionen tillstyrker en majoritet av remissinstanserna i princip Jaktlagsutredningens förslag. Utskottet anser därför att regeringen snarast bör gå riksdagens tidigare beslut till mötes och återkomma med ett förslag om att ersätta tillståndsplikten för kameraövervakning av vilt med ett anmälningsförfarande.

Utskottet tillstyrker därmed motionerna 2016/17:145 (SD) yrkande 2, 2016/17:146 (C, M, L, KD) yrkande 3 och 2016/17:2446 (SD) yrkande 9.

Reservationer

1. Lagförslaget i övrigt, punkt 2 (S, MP, V)

av Matilda Ernkrans (S), Isak From (S), Sara Karlsson (S), Jan-Olof Larsson (S), Jens Holm (V), Marianne Pettersson (S), Johan Büser (S) och Emma Nohrén (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i jaktlagen (1987:259) utom i de delar som omfattas av utskottets förslag ovan.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:199 i denna del och avslår motionerna

2016/17:145 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 1,

2016/17:146 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkandena 1 och 2 samt

2016/17:1564 av Betty Malmberg (M) yrkande 2.

Ställningstagande

Viltet ska vårdas i syfte att bevara den biologiska mångfald som kännetecknar landets viltbestånd och de fågelarter som tillfälligt förekommer naturligt i landet.

I viltvården ingår att genom särskilda åtgärder sörja för att viltet får skydd och stöd och att en väl avvägd anpassning av jakten sker, som baseras efter tillgången på vilt.

Viltet kan lokalt orsaka stora skador på jordbruket och skogsbruket. Vilda djur är också i stor omfattning inblandade i trafikolyckor. Till skillnad från tidigare, då utfodring endast skedde utanför den s.k. vegetationsperioden, sker utfodring numera året runt, även när det finns naturligt foder att tillgå. Felaktig utfodring leder till lokala och regionala överetableringar av vilt, tidigarelagd reproduktionsålder och högre reproduktionsförmåga och därmed till onaturligt höga viltpopulationer. Kostnaderna för jord- och skogsbruket är stora, liksom de samhällsekonomiska kostnaderna till följd av viltolyckor.

I likhet med vad både regeringen och Jaktlagsutredningen anser, finner även vi att det finns skäl att reglera viltutfodringen. En reglering bör utformas så att den blir enkel att tillämpa både för den som vill utfodra viltet och i kontrollhänseende. Ett generellt förbud med möjlighet till undantag utifrån regionala hänsyn har förordats av flera remissinstanser, och en sådan ordning skulle skapa större förutsebarhet och bättre grundläggande förutsättningar för en tillsynsmyndighet att utöva sin tillsyn över utfodringen.

Vi anser därför att riksdagen bör anta regeringens lagförslag och avslå motionerna 2016/17:145 (SD) yrkande 1 och 2016/17:146 (C, M, L, KD) yrkandena 1 och 2. Även motion 2016/17:1564 (M) yrkande 2 avstyrks.

2. Kameraövervakning av vilt, punkt 3 (S, MP, V)

av Matilda Ernkran (S), Isak From (S), Sara Karlsson (S), Jan-Olof Larsson (S), Jens Holm (V), Marianne Pettersson (S), Johan Büser (S) och Emma Nohrén (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:145 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 2,

2016/17:146 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkande 3 och

2016/17:2445 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 9.

Ställningstagande

En särskild utredare har fått i uppdrag av regeringen att utreda vissa frågor om kameraövervakning (dir. 2015:125). Genom tilläggsdirektiv (dir. 2016:54) har uppdraget utvidgats så att utredaren även ska analysera hur regleringen i kameraövervakningslagen bör anpassas till den nya EU-rättsliga dataskyddsregleringen. Utredaren ska vidare under arbetet analysera hur en anpassning av kameraövervakningslagen förhåller sig till de förslag om kameraövervakning av vildsvinsåtlar som lämnats i Jaktlagsutredningens betänkande Vildsvin och viltskador (SOU:2014:54) samt i promemorian Kameraövervakning av vildsvinsåtlar (N2015/06665/RS). Uppdraget ska redovisas senast den 15 juni 2017.

Vi anser med hänvisning till det pågående arbetet på området att det för närvarande inte finns skäl för riksdagen att göra ett särskilt uttalande i frågan. Vi avstyrker således motionerna 2016/17:145 (SD) yrkande 2, 2016/17:146 (C, M, L, KD) yrkande 3 och 2016/17:2445 (SD) yrkande 9.

Särskilt yttrande

Handläggningen i domstol, punkt 1 (SD)

Martin Kinnunen (SD) och Josef Fransson (SD) anför:

Sverigedemokraterna ser positivt på regeringens förslag om att i jaktlagen föreskriva att mål om jakt på de stora rovdjuren björn, varg, järv, lo eller kungsörn ska handläggas skyndsamt.

Vi anser vidare att det är ytterst viktigt att dessa mål får förtur i domstolen. Beslut om skyddsjakt syftar till att förhindra skador vid rovdjursattacker, vilket kräver snabba beslut. Beslut om licensjakt som överklagas kräver en skyndsam hantering för att domstolarna ska hinna avgöra målen före jakttidens början.

Dagens rättsordning har visat sig ha brister, vilket i sig medfört att myndighetsbeslut som överklagas fördröjts så länge att den korta jaktsäsongen redan är till ända när väl målet avgjorts av domstol. Detta medför inte bara bekymmer för drabbade djurägare, utan skadar också förtroendet för hela rättssystemet när myndighetsbeslut inte kan verkställas.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2015/16:199 Vildsvin och viltskador:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i jaktlagen (1987:259).

Följdmotionerna

2016/17:145 av Runar Filper m.fl. (SD):

1. Riksdagen avslår propositionen i den del som gäller utfodring av vilt.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om anmälningförfarande vid kameraövervakning av vildsvin och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:146 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD):

1. Riksdagen avslår delvis propositionen i den del som berör utfodring av vilt.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utfodring av vilt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kameraövervakning av vilt och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2016/17

2016/17:1564 av Betty Malmberg (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att länsstyrelserna bör ha mandat att införa temporära förbud mot utfodring av vilt och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2445 av Runar Filper m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om påskyndande av rättsprocesser vid jakt på rovdjur och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om anmälningförfarande vid kameraövervakning av vildsvin och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i jaktlagen
(1987:259)

Härigenom föreskrivs i fråga om jaktlagen (1987:259)
dels att 4 och 54 §§ ska ha följande lydelse,
dels att rubriken närmast före 42 § ska lyda "Tillsyn",
dels att det ska införas två nya paragrafer, 42 a och 42 b §§, och
närmast före 42 b § en ny rubrik av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*4 §¹

Viltet *skall* vårdas i syfte att
 – bevara de viltarter som tillhör landets viltbestånd och de fågelarter
 som tillfälligt förekommer naturligt i landet, och
 – främja en med hänsyn till allmänna och enskilda intressen lämplig
 utveckling av viltstammarna.

Viltet *ska* vårdas i syfte att

I viltvården ingår att genom särskilda åtgärder sörja för att viltet får
 skydd och stöd och att anpassa jakten efter tillgången på vilt. För att
 åtgärderna utförs och anpassningen sker svarar markägaren och jakträtts-
 havaren.

*Regeringen eller den myndighet
 som regeringen bestämmer får
 meddela föreskrifter om förbud
 mot eller villkor för utfodring av
 vilt som inte hålls i hägn. Den
 myndighet som regeringen bestäm-
 mer får i enskilda fall besluta om
 undantag från ett sådant förbud.*

42 a §

*Länsstyrelserna utövar tillsyn
 över att föreskrifter och beslut om
 utfodring av vilt följs.*

*Länsstyrelserna får besluta de
 förelägganden och förbud som
 behövs för tillsynen och för att
 föreskrifter och beslut om utfod-
 ring ska följas. Beslut om före-
 lägganden och förbud får förenas
 med vite.*

¹ Senaste lydelse 1997:343.

Handläggningen i domstol**42 b §**

Mål om jakt efter björn, varg, järv, lo eller kungsörn ska handläggas skyndsamt.

54 §²

Länsstyrelsens beslut enligt 33 § om registrering och avregistrering av licensområde eller älgskötselområde får överklagas *hos* allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Länsstyrelsens beslut enligt 33 § om registrering och avregistrering av licensområde eller älgskötselområde *och beslut om förelägganden och förbud enligt 42 a §* får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol. *Detsamma gäller i fråga om en myndighets beslut enligt 4 § tredje stycket om undantag från ett förbud mot utfodring av vilt.* Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2016.

² Senaste lydelse 2010:2001.